

Solna församlingsblad

NR 2 2018

Svenska kyrkan
SOLNA

Sébastien Boudet

Med rent mjöl i påsen för en hållbar framtid

Ekoteologi för jordens överlevnad
50 år med Råsunda kyrka

Tar en macka och väntar på bättre tider.

I skrivande stund så är en så kallad meteorologisk snökanon riktad mot Solna för femte dagen i rad. När detta blad kommer ut hoppas jag att snön är ett rysligt minne blott. Det ryktas om att vi i Sverige pratar väder mer än någon annanstans, vilket känns fullt rimligt när man av erfarenhet vet vad mörker och kyla kan göra för humöret.

Så vad säger ni hörni, ska vi prata lite hållbarhet istället? Till detta nummer har jag haft nöjet att prata om vår döende värld med två personer som båda funderat kring hur de kan bidra till jordens överlevnad utifrån var de står idag. För bagaren Sébastien Boudet, som har mjölet som arbetsredskap, kom det smarta miljövalet på köpet när han insåg att det i det lilla fröet som blir till mjöl redan fanns all den näring vi behöver. Genom att förenkla och gå tillbaka till det naturliga, blev även svaret på frågan enkel: vi måste ta tillvara det som jorden bjuder, för jorden är smartare än vi människor.

Men hur smarta är människor? Smarta nog att tänka om, att frånga gamla föreställningar och se allt i ett nytt ljus? Ekoteologen Sven Hillert grävde också där han stod, i teologin, och även han såg att när han gick tillbaka till kärnan, till Bibeln, så fanns där redan svaret på varför vi bör leva i samklang med naturen. Han behövde inte heller konstruera om sin verklighet utan bara se på den från ett annat håll.

För den som föredrar att tänka att hela livet är en fest så kan jag rekommendera jubileumsveckan då Råsunda kyrka fyller 50 år. Kom inte och säg att det inte finns anledningar att fira! Men än så länge är det ett tag till dess och semmelsäsongen lider mot sitt ofrånkomliga slut. Jag tar en surdegsmacka så länge, det kommer nog tider för snittar och kravmärkt glamour.

ANNA-LENA ARREBORN
Redaktör

anna-lena.arreborn@svenskakyrkan.se

INNEHÅLL 2/2018

3-4 Den franske bagaren

Bagaren Sébastien Boudet om bröd som är gott och gör gott.

6-7 Ekoteologen Sven Hillert

Kan kyrkan bidra till lösningen på klimatkrisen? Kan ekoteologi visa på en hållbar väg framåt?

8-11 Råsunda kyrka 50 år

Vi uppmärksammar femtioåringen med bilder, minnen och jubileumsvecka.

12-13 Rastlös sökare och troende tvivlare

Ingrid Blideman läser en ny bok om Ingmar Bergman.

Även:

5. Livets bröd: krönika. 13. På gång 14. Kontakt. 15. Kalendarium.

Solna församlingsblad

Nummer 2/2018 19 mars. Nästa nummer, 3/2018, delas ut av Post-Nord 4 juni. Vid utebliven tidning ring 08-546 646 34 så skickar vi en tidning.

Utgivare: Solna församling
Box 1006, 171 21 SOLNA,
tel 08-546 646 34
Ansvarig utgivare: Niklas Lång

Redaktör: Anna-Lena Arreborn
Redaktionskommitté:
Anders Isacson, Stefan Jämt-
bäck, Ingrid Blideman. Anna-Lena
Arreborn

Layout: Anna-Lena Arreborn

Tryck: Fyris Tryck
Distribution: PostNord

Upplaga: 42 000 ex

Taltidning produceras av: Iris Media

Foto framsidan: (c) Sébastien Boudet

Redaktionen ansvarar för text och bild där inget annat anges.

E-post: anna-lena.arreborn@svenskakyrkan.se

ALLT BÖRJAR MED MJÖLET

Sébastien Boudet är bagaren som gått från att sprida kunskap om franska klassiker som baguetter och croissanter till att vilja visa det vi tycks ha glömt: hur man bakar traditionellt svenskt, med de spannmål som har sitt ursprung här, med en teknik som passar just vårt klimat och med omtanke för att inte fresta på naturen.

Vi är på väg att lämna en kall och tung vinter bakom oss. Här i norra Europa har vi många månader då inget växer och då det är stor brist på ljus. Sébastien menar att den trötthet och näringsbrist som många av oss upplever under vintern beror på vad vi äter.

- I Sverige bör vi äta surdegsbröd eftersom vi inte har råd att äta näringsfattig mat. Man borde absolut inte äta hamburgerbröd, ljust bröd och pasta under vintern utan fullkornsbröd med all den näring vi behöver. Vi har tagit till oss den brödkultur med vitt bröd som finns vid Medelhavet men vi

har inte det klimat som krävs för att den lilla näringen ska räcka för våra kroppar. Om det är högsommar och man sitter nere på Österlen och äter sallad tre gånger om dagen då kan man kanske äta lite vitt bröd också men annars passar det inte oss.

Sébastien menar att surdeg är det absolut klokaste sättet att förädla spannmål till mat. Han berättar kunnigt och detaljerat om den långsamma process då en mångfald av mikroorganismer förvandlar spannmålet till något ätbart.

- Mjöl är gjort av spannmål och spannmål är ett frö. Det handlar om

ett desperat försök för en växt att överleva och föröka sig. Det är inte gjort för att ätas som det är utan det behöver starta en massa processer i spannmålet innan det kan ätas. Det suredegen gör är att den blandar i massor av mikroorganismer och jästceller som bryter ner gluten, bryter ner kolhydrater, förökar näringen och förbereder spannmålet för att det ska kunna smältas av våra kroppar.

Mycket har hänt på brödfronten under 2000-talet. För tio år sedan fanns inte mycket av brödhantverk i Sverige, det var mest storfabrikat som fanns att köpa. Nu jobbar

många enligt hantverksprinciper där bra råvaror är grunden. Surdegen har gått från att vara en medelklassgimmick till något att ta på stort allvar för människor med intresse för hälsa, klimat, kvalitet och gott bröd. Sébastien har varit en av förgrundsgestalterna i den rörelsen men är noga med att lyfta fram alla delaktiga. När han häromåret startade ett "Brödmanifest" var det i första hand ett upprop för att få kolleger att känna sig delaktiga. Budskapet riktade sig till alla de som jobbar med bröd på olika nivåer, från bagarelever till egenföretagare och handlade om att visa att en rörelse var på gång. Bröd behöver inte vara halvfabrikat, det behöver inte vara proppat med tillsatser och det finns kraft att hämta hos alla de kolleger som har samma värderingar. Det var också ett sätt att skapa uppmärksamhet för det småskaliga bakandet. I dagsläget har 689 personer skrivit under manifestet om viljan att baka med rena råvaror, återupprätta mångfald i brödkulturen och att värna naturen. Många av entusiasterna är helt vanliga hemmabagare. Men finns resurserna för att baka riktigt bra bröd hemma?

- Det finns inga genvägar, bra bröd kräver bra mjöl. Kolla innehållsförteckning när du köper mjöl, det ska inte finnas något annat än mjöl, alltså spannmål, i påsen. Står några som helst tillsatser med så bör man verkligen fundera på vad det är man köper. Kunderna måste ta sitt ansvar. Om det man köper är konstgödslat och industritillverkat, då stödjer man ju ett sådant system och ger det

möjlighet att fortsätta. Köp inte saker som inte är bra! Kunder har mycket makt, slutar man köpa skit så slutar det också att produceras.

Sébastien anser att vi måste börja tänka mer på var saker egentligen kommer ifrån och hur de produceras. Han menar att hållbarhet handlar om att tänka på mer än den slutgiltiga produkten.

- Om mjölet, bananerna eller kaffet är jättegott men har odlats på ett sätt så att jorden förgiftats, där barn har arbetat eller där de som har plockat inte ens haft sjukförsäkring, då är det inte hållbart. Vi skulle inte acceptera sådana arbetsförhållanden i Sverige och då kan vi inte acceptera det bara för att produkten kommer från ett annat land. Vi måste vara säkra på att varorna är ekologiska och inte framställda av människor som har behandlats som slavar. Vi kan inte ha de fina värderingarna bara när det gäller Sverige. Man måste som kund ha koll på om varorna är hållbart tillverkade och vad det är man köper. Man kan inte säga "Jag älskar djur" och samtidigt äta dansk gris för 69,90. Nej, då älskar man faktiskt inte djur.

Men Sébastien menar att man samtidigt vinner på bra varor själv för äter man bra så blir man gladare och friskare och även lyckligare. Han hänvisar till forskning som visat att man blir lyckligare av att göra något som är bra för andra.

- Att baka bra bröd till sin familj till exempel är att säga att man älskar dem på ett fint sätt. Man tar sin tid och sin kunskap och använder den

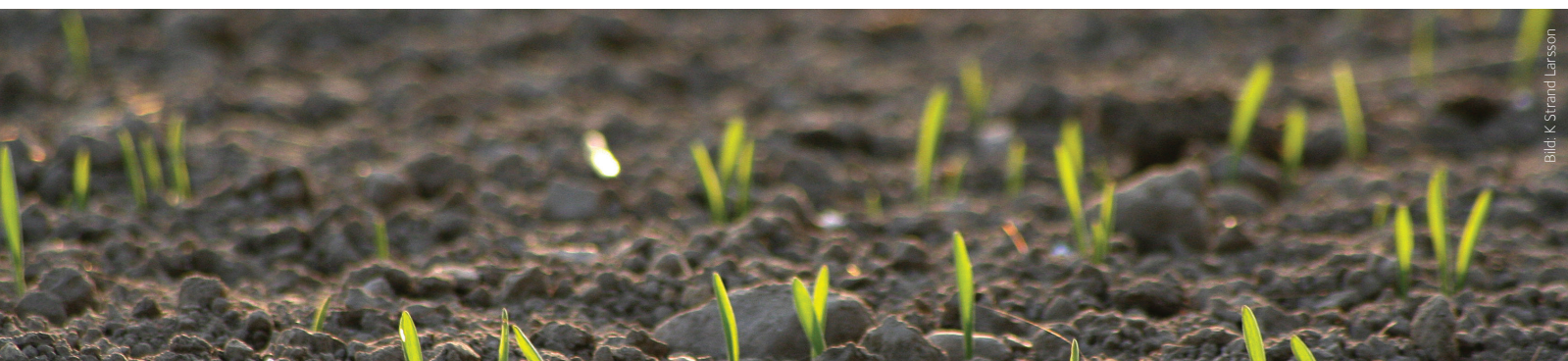
inte bara för sig själv utan för andra samtidigt.

Sébastien pratar om brödet som den första, ursprungliga maten. Den som har gjort människor självständiga och gett möjlighet att strukturera ett samhälle. Det var brödet som tog oss från att vara samlare till ett samhälle där vissa kunde odla, andra förädla och flera ta del av, säger han.

- Vem är jag? Jag är en lite skit, en 42-årig fransman i en värld som tagit tusentals år att förädla. Människan har länge sett sig själv som den finaste varelsen. Men människor är inte alls det finaste som finns på jorden, det finns en mångfald av vackra saker som människor kanske har svårt att se. Vi har bestämt över all jord och är den varelse som påverkat vår planet mest. Men min utgångspunkt i bröd är att vi inte ska se oss som utvalda, som att vi är här och naturen där borta, utan naturen är en helhet där vi ingår, en mekanism som fungerar och där allt är kuggghjul. Vårt jobb är att få mekanismerna att fungera, inte att förstöra allt.

- Vi säger ofta "Vi måste vara snälla mot naturen" som att naturen är något som inte har med oss att göra. Om planeten slutar vara en plats där vi kan leva, ja då kan vi inte leva mer alls. Och brödet är en liten del av naturen som också är så nära den vi kan komma. Allt fett, alla proteiner, all näring kommer från jorden. Det är där allt börjar. Det är i jorden allt bildas, utan den klarar vi oss inte.

TEXT: ANNA-LENA ARREBORN

Livets bröd

Det judiska sabbatsbrödet, challah, ätes till minne av mannan som gjorde att israeliterna överlevde i öknen. Ibland bakas den med vallmofrö, och det är den sortens bröd som ligger bakom det som i Sverige kallas bergislimpa. "Bergis", kommer från det hebreiska ordet berachah, välsignelse. Foto: Yoav Dothan

Ordet bröd förekommer flera hundra gånger i Bibeln, i olika sammanhang. Så viktigt var brödet som livsmedel att det hebreiska ordet för bröd, lechem, ibland rätt och slätt betyder mat i Gamla Testamentet. En betydande del av människornas tid gick också åt till framställandet av bröd. Inte minst kvinnorna arbetade ständigt med att mala säd för det dagliga brödet.

Ofta är därför brödet en symbol för överlevnad. När Esau är utsvulten säljer han sin förstfödselrätt för linssoppa och bröd (1 Mos 25:34). När hungersnöd rådde i alla länder så fanns det, tack vare Moses förmåga att tolka drömmar, bröd i Egypten, och det är det som gör att israeliterna beger sig dit. (1 Mos 42:54).

En av israeliternas viktigaste högtider kallas i Bibeln "det osyrade brödets högtid". Den förefaller ursprungligen ha varit en skördehögtid, men kommer i Bibeln och i senare judisk tradition även att förknippas med israeliternas hastiga uttåg ur Egypten, så brådstörtat att de inte hann syra brödet. Därför äter man än i dag inte syrat bröd under sju dagar under pesach, den judiska påskan (2 Mos 12:15).

I många jordbrukskulturer finns traditionen att man ska offra de

första brödkakorna till gudarna. Så också i Bibeln, som beskriver att vid den stora högtid som infaller 50 dagar efter pesach, shavuot eller veckofesten, skulle israeliterna bära fram två bröd, bakade av den första veteskörden, inför Gud i Templet (3 Mos 23:16-17).

Israeliterna var inte ensamma om att offra bröd till gudarna. Från Gilgamesheposet vet vi att man redan för 4000 år sedan offrade bröd till gudarna i Mesopotamien. I det antika Egypten bar man också fram bröd som offergåvor till de döda.

Att brödet var ett villkor för överlevnad i den antika världen märks även på kulten kring den grekiska gudinnan Demeter (eller hennes romerska motsvarighet Ceres), jordbrukets gudinna som ofta avbildas med sädesax. Hon förknippas också med underjorden, död och pånyttfödelse, med samma logik som det som brukar kallas "vetekornets lag", att vetekornet hamnar i jorden och dör för att ge en god skörd (Joh 12:24), en bild Jesus använder när han talar om sin egen död.

Jesus talar om sig själv som "livets bröd" (Joh 6:35), något som har levt kvar i den centrala ritualen som nattvarden är inom kristendomen. Han föddes ju också enligt Bibeln på den plats vars namn betyder "brödhuset", Beit Lechem, alltså Betlehem.

Ett av Jesu mest kända under är det så kallade bespisningsundret,

när fem bröd och två fiskar räcker till många tusen människor som kommit för att höra Jesus (Matt 14:17; Mark 6:38; Luk 9:13). Den gemensamma måltiden var också ett av de grundläggande elementen i de tidigare kristna sammankomsterna.

Att dela mat med de behövande blev under medeltiden ett återkommande element i kristna helgonberättelser, särskilt förknippat med kvinnliga helgon. Ibland förekommer även mirakel i dessa berättelser, som till exempel i en känd berättelse om 1200-talshelgonet Elisabeth av Ungern. Hon hade smugit sig ut med en korg med bröd till de fattiga. På vägen mötte hon sin make som bad att få se vad hon dolde under manteln. När hon lyfte på manteln hade bröden mirakulöst förvandlats till rosor.

På grund av den universella symboliken där bröd symboliserar överlevnad och att dela bröd gemenskap, så är bröd också en vanlig symbol i sagor, till exempel när de svältande barnen Hans och Greta lockades av häxans pepparkakshus. Det symbolladdade brödet återkommer i J.R.R. Tolkiens Sagan om Ringen, när de små hobbitarna överlever sin strapatsrika resa genom att ransonera och dela det magiska alviska lembas-brödet, eller när Astrid Lindgren låter Mio hämta kraft från "brödet som mättar hunger".

LENA ROOS
UNIVERSITETSLEKTOR I RELIGIONSHISTORIA
UPPSALA UNIVERSITET

Människan

TEXT: ANNA-LENA ARREBORN

Vi lever i en tid av hastiga klimatförändringar som gör att vår fortsatta levnad på jorden ställs på sin spets. Nyligen rapporterade Världsnaturfonden om att människan på femtio år har utrotat mer än hälften av alla djurarter. Vi har bara sett början av de massförflyttningar av människor som kommer att krävas när en allt större del av jorden blir obrukbar. Håller vi helt på att utrota oss själva?

Många av oss har gett upp hoppet om att detta går att lösa. Många hoppas kanske att vetenskapen ska hitta en lösning på livets bevarande. Samtidigt spirar en rörelse inom kyrkan – en ekoteologi, som inte är någon ny teologi men ett nytt sätt att läsa de gamla texterna. Ekoteologerna menar att svaret redan finns där, om vi bara kan tänka nytt.

Sven Hillert är präst och teologie doktor och har skrivit flera böcker i ämnet. Den senaste heter *Tro i hållbar utveckling*, och det är också vad ekoteologi handlar om. Själva beskriver Sven det så här:

- Teologi är ett sätt att beskriva livet och världen utan att räkna bort Gud ur sammanhanget. Ekoteologi är en beskrivning som betonar världens hopp och människans ansvar för jorden och allt som lever här.

Att kyrkan ska hålla på med miljöfrågor gillas inte av alla. Det finns de som tycker att miljöfrågor är politik och därför bör skötas av politiker. För Sven är det däremot självklart att kyrkan bör ge sitt svar på klimatfrågan.

- Den som tror att Gud är skaparkraften i tillvaron och att allt levande har ett värde och är gott i sig kan inte tyst se på när miljöer förstörs och livet på jorden hotas av mänsklig vanvård, säger han. Dessutom har kristen tro bidragit till en syn där människan kunnat missbruka naturen. Därför måste kyrkan nu bidra till att vända trenden. Vi är syskon med allt levande, det ger oss ett ansvar. Vi hör ihop med en kärlek som är starkare än vår egen. Det ger oss hopp om att trenderna kan vändas.

Enligt Sven behöver det inte finnas någon koflikt mellan tro och vetenskap. Istället kan de två arbeta tillsammans mot ett gemensamt mål.

- Naturvetenskapen visar hur allvarligt läget är på jorden, att vi inte längre kan konsumera så mycket naturresurser som vi är vana vid. Tron kan bidra med en rimlig syn på människan och vår roll i världen och dessutom ge oss det hopp som gör att vi orkar se hoten utan att varken förlamas eller förneka allvaret. Varför har vi då hamnat i den här situationen? Har kyrkan något

Sven Hillert har skrivit flera böcker om ekoteologi och hållbarhet. Foto: Magnus Aronson

ansvar i det? Sven anser att det är så. Kyrkan har haft stort inflytande på människor under lång tid och därtill varit starkt bunden till statsmakten. Därför har kyrkan haft makt att påverka människor med både gott och ont, och sådant man trodde var gott men som visat sig vara ont. En sådan sak menar Sven är den dualism som också finns i Bibeln och därför även i samhället idag. Dualismen har gjort att vi tycker oss se naturliga hierarkier och hierarkier legitimerar förtryck av dem som står under oss i hierarkin. Vi tänker oss världen i motsatspar och vill gärna kategorisera allting i antingen det ena eller det andra, istället för att se att vi lever i en värld med enorm mångfald. En mångfald som vi genom vårt leverne håller på att utrota.

hör samman med allt levande

- Kristen tro kan bidra till kärlek och liv i världen. Men när vi delar upp världen i motsatspar och bygger hierarkier så bidrar vi i stället till förtryck och förödelse. När människor sätts över djur, män över kvinnor, vuxna över barn, rika över fattiga, vårt folk framför andra folk och när anden sätts över kroppen och förnuftet över känslan, då är livet alltmer i fara. Den som vill värna livet kan inte bara rikta in sig på en fråga, eftersom allt hör ihop. Lösningen är att på alla plan se mångfald och helhet där alla delar hör samman och har värde.

Det handlar alltså inte om att förkasta tron eller skapa någon ”ny” kristendom. Tron måste bara formuleras om så att den inte längre legitimerar att jorden skövlas och förstörs. Sven förtydligar:

- En levande tro utvecklas under livet och förändras under historiens gång. Tron ger hopp och ansvar i varje särskild tid. Därför måste också vår tro utvecklas för att ge liv och hopp och mod i vår tid.

Det är där hållbarheten kommer in. Sven menar alltså att det inte går att värna endast *ett* liv utan för att värna det livet måste vi värna alla liv. Vårt eget, vår familjs, djurens, växternas, och människors över hela jorden. Allt hör ihop och det vi gör här påverkar människor på andra sidan jorden, vilket i sin tur påverkar oss tillbaka.

- I första läget dör den mest utsatta, men i förlängningen dör vi alla. För livets skull måste vi försöka tolka världen på sådant sätt att vi inte delar upp och drar isär.

Sven anser att vi också kan välja vad vi vill se. För den som vill använda Bibeln för att förstå livet finns goda möjligheter att hitta texter som talar för jordens överlevnad. För Sven handlar det om alla de tillfällen då Jesus överskrider gränser och där Gud ger mod att ifrågasätta hierarkier.

Är då ekoteologi något för ”vanligt folk” eller mest något för präster att sysselsätta sig med? Finns det sätt att leva ekoteologiskt i vardagen? Sven har tips på det.

- Ekoteologin kan påverka vardagen när den ger oss kraft och mod att varje dag ta nya tag för livet, genom att göra det som naturvetarna berättar är bäst för miljön. Sortera sopor, cykla, äta vegetariskt, konsumera färre varor och fler tjänster (utan miljöfarliga transporter) som film, musik, mat, vandringar, vila och mycket annat.

- Bara genom att se vår plats i helheten kan vi rädda framtiden för vår egen art och andras. Allt levandes framtid är beroende av att vi människor ändrar vårt sätt att leva, avlutar han.

Är vi beredda att försöka?

RÅSUNDA KYRKA

men inte den sista. Senare ritade han även Sankt Mikael's kyrka i Södertälje.

Råsunda kyrka präglas av slutenhet, stränghet, enkelhet och allvar. Den är en i mängden av imponerande kyrkobyggnader som uppfördes i slutet av 1950-talet och under 1960-talet, som bär denna prägel. Exempel på liknande kyrkor i Stockholms stift är: Söderledskyrkan i Farsta, S:t Tomas kyrka i Vällingby och Vantörs kyrka i Högdalen; stora kyrkor med hög konstnärlig kvalitet uppförda i de växande

förorterna runt Stockholm. Typiskt för denna tid, när Svenska kyrkan fortfarande var en statskyrka, är den visionära oräddhet, som präglade kyrkobyggnandet. De ekonomiska resurserna var stora och man satsade på kvalitet och hållbarhet både när det gällde byggnaden, utsmyckningarna och föremålen. Den tidens främsta arkitekter, formgivare och konstnärer anlätades på ett sätt som inte längre är ekonomiskt möjligt sedan Svenska kyrkan skildes från staten och blev en fri kyrka.

Det var den 21 april 1968 som Råsunda kyrka invigdes av biskop Helge Ljungberg. Solna församling delades i två församlingar 1963 och Råsunda församling, som vid den tiden endast hade Hagalunds kyrka, behövde en kyrka för att rymma den växande befolkningen. Det var 1966 som den började byggas vid Filmstaden på kullen vid Näckrosparken. Känner man inte till den ligger den lite dold, men när man står inför kyr-

kan imponeras man av den mäktiga byggnaden som reser sig mot himlen.

Arkitekt Georg Scherman fick uppdraget att rita den nya kyrkan. Han var utbildad vid KTH och Konsthögskolan och hade en rik meritlista i och med att han hade ritat flera offentliga byggnader och dessutom varit stadsarkitekt i Sigtuna och Solna. Råsunda kyrka var den första kyrka han ritade,

Mötet med Råsunda kyrka börjar redan utanför och arkitekten är väl medveten om att utemiljön är minst lika viktig som interiören. Platsen framför kyrkans ingång kallas förgården eller "Guds gröna ängar"

ÅR

och det är en suggestiv beskrivning. Man går alltså igenom "Guds gröna ängar" innan man kliver uppför trapporna. När man kommit upp för trapporna och står i vapenhuset står man inför ett vitt galler som gestaltar den söndertrasade människosjälens. Visst kan det vara så att våra själar kan vara såriga och trasiga och att vi genom att gå till kyrkan längtar efter läkedom och frid.

När man gått igenom gallret träder man in i det mäktiga kyrkorummet som präglas av sin tyngd och sin lätthet. De varmt röda tegelväggarna skapar stabilitet och när man riktar blickarna upp ser man det liksom svävande kyrktaket, som skall påminna om tabernaklet, dvs. den flyttbara tälthelgedomen som bars av Israels folk på vandringarna genom öknen.

Den sparsmakade interiören har föremål som skapats av den kände glaskonstnären Erik Höglund, som arbetade för Boda glasbruk. Ovanför altaret sitter hans ljuslåg i genomskinligt glas som föreställer "Andens lågor". Höjer man blicken uppåt så tronar Kristus mellan tegelväggen och taket framför fönstret. En mäktig skapelse i rött, blått, violett och svart. Höglund inspirerades av Ravennas mosaiker från 800-talet i denna framställning.

En kyrka är inte enbart en byggnad med fasta inredningsdetaljer, utan har också sina textilier, som väljs med omsorg och medvetenhet. Råsunda kyrka har sina ursprungliga

60-talstextilier kvar och de formgavs av konstnären Dagmar Lodén, som tillverkat både målningar och textilier för offentliga och kyrkliga miljöer. Känd är hennes altartavla i Södersjukhusets doprum samt hennes textiltryck "tistel". Hon ritade mönster till JOBS handtryck och var verksam vid Alice Lunds textilteljé och finns representerad på Nationalmuseum. De kyrkliga textilierna i Råsunda kyrka präglas av sin tids smak och ideal: tjocka ylletyger i starkt lysande färger. Den röda mässhaken och stolan lyser i orangerött och de gröna textilierna går nästan över i turkost. Vid den tiden var man inte rädd för starka och klatschiga färger. Liknande tidstypiska textilier finns också att se i Uppenbarelsekyrkan i Hägersten.

En kyrka behöver också en orgel och Råsundas orgel är byggd av Åkerman och Lund och har 18 stämmor, som ljuder skönt vid varje gudstjänst och konsert.

Råsunda kyrka är väl värd att firas, en pigg 50-åring, som åldrats med behag och fortfarande känns ungdomlig och fräsch. Grattis!

ANDERS ISACSSON

Minnen från Råsunda kyrka under femtio år

INSAMLAT AV STEFAN JÄMTBÄCK

Den helige and

Någon gång i början på 90-talet var jag med om en väldigt speciell händelse.. Vid den tiden arbetade jag extra som vaktmästare.. Det var söndag, det var pingst och en stor grupp unga skulle konfirmeras.

Solen sken och himlen var blå. Kyrkan var alldeles full av människor. Det blev snabbt varmt i kyrkan och av den anledningen bestämde jag mig för att ställa upp kyrkporten. Härlig vårluft strömmade in i kyrkorummet och stämningen bland alla besökare var verkligen på topp.

Efter klockringningen började kyrkogeln dundra på med ett mäktigt preludium, konfirmanderna vandrade i procession in genom mittgången och psalmsången ljöd kraftfullt i hela kyrkan. Efter en kort inledning av prästen var det dags för gudstjänstens höjdpunkt: konfirmandernas redovisning! Konfirmanderna tog plats i koret och började framföra ett drama, och vilket drama det sedan blev...

En bit in i redovisningen händer något som jag inte alls hade räknat med. In genom kyrkporten – som jag just för en stund sedan hade ställt upp på vid gavel – kommer en fågel inflygande. Jag ser den inte först, jag hör bara ljudet av fågelns vingar som flaxar. Därefter ser jag den i ögonvrån, en STOR AND som flyger in genom mittgången upp mot de stora fönstren som sitter nära taket där krokar den mot det hårda glaset med en kraftfull duns, inte

en gång utan tre gånger. PANG! PANG! PANG! Det hemska ljudet ekade högt i hela kyrkorummet. Därefter faller anden livlöst ner över de stackars intet ont anande konfirmanderna som skriker på ett sätt som jag aldrig har hört någon skrika i en kyrka förut. Katastrofen är ett faktum och folket som sitter i bänkarna tar sig för pannan, skriker och ropar: men Herre Gud!

Själv har jag lämnat platsen, åtminstone i anden. Jag ser och registrerar vad som händer men jag är inte där. Alla tänkbara försvarsmekanismer är aktiverade och jag sitter som förstelnad och försöker se ut som vad som helst bara inte som den tjänstgörande vaktmästaren. Jag är minst sagt plågad och det känns som plågan med allt kaos och tumult pågår i en evighet.

Tack och lov fick den här katastrofala händelsen ett lyckligt slut. Kort efter att anden fallit ner över konfirmanderna i koret, så klev två alerta konfirmandledare fram och övermannade fågeln innan den hann kvickna till och komma på fötter igen. Anden, som var rejält omtöcknad, bars ut och det sista jag såg av den var att den flög iväg mot den lilla dammen som ligger precis intill kyrkan. Gudstjänsten kunde märkligt nog fortsätta, och inte bara det, den avslutades också i en ovanligt glad och uppsluppen stämning. På vägen ut ur kyrkan log folk men ingen sa någonting om det som hade inträffat. Själv satt jag där och skämdes som en liten hund.

Tore

Ett fint dop

Vi bor i Filmstaden, nära Råsunda kyrka. Och ett av mina minnen därifrån är när ett av barnen döptes, våren 1974. Jag upplevde dopet som väldigt fint. En upplevelse som förstärktes av att kyrkan ligger så vackert placerad. Och så arkitekturen. Jag minns att jag jämförde Råsunda kyrka med Markuskyrkan i Skarpnäck.

Birgitta

Sommarlunchen

Jag minns framförallt när det var lunch och gemenskap i Råsunda kyrka på onsdagarna. Andra öppna mötesplatser för daglediga stängde när sommaren kom. Då öppnade Råsunda kyrka upp. Och det var inte bara lunch. Det var underhållning och allsång också.

Morgan

De varma skolavslutningarna

Mina barn gick i skola i Råsunda i slutet av 80-talet, början av 90-talet, och vi var i Råsunda kyrka på skolavslutning varje år. Jag minns att det var jättevarmt.

Svetten rann. Och mer än fullsatt, för att det var så populärt bland pensionärer att få uppleva skolavslutningen, fast de inte hade vare sig barn eller barnbarn där.

Siw

Den tydliga änkan

Jag har sjungit i Råsunda kyrka flera gånger. Den här gången var det en änka, 90+, som fått provlyssna på inspelning av mig inför hennes makes begravning. När hon lyssnat ringde hon:

"Du, den där 'Jag vill tacka livet', den var ju för jävla tråkig. Om du sjöng den på begravningen skulle jag förmodligen dö själv på kuppen. Nä, lite glättigare måste det vara." Jag: "Ja, jag skickade inte den som sångförslag, utan mest för att ni skulle kunna höra att jag kan sjunga och sp..."

Hon: "Jag vet inte om jag skulle kalla det där för sång."

Jag: "Ja, jag sjunger ju första versen ganska långsamt och berättande, men sen kommer det igång ordentligt. Har du lyssnat på hela sången?"

Hon: "Nej, jag vill att du sjunger lite mer som pingstvännerna. Eller som Mia-Marianne och Per-Filip. Kan du sjunga som Mia-Marianne och Per-Filip?"

Det kunde jag inte. Men gärna de sånger hon önskade. Och med mer "schvung", det ord hon själv använde för att beskriva det hon sökte.

Under begravningsgudstjänstens första solosång lutade sig kvinnan framåt i bänken, vände sig mot sin dotter och nickade. Sedan höjde hon blicken och log mot mig.

Efteråt tackade jag henne för att hon varit så uppfriskande tydlig med hur hon ville ha det.

Hon svarade: "Ja det har ett långt liv lärt mig. Dom som inte är tydliga innan, det är dom som gnäller efteråt."

Många människor möter vi bara en gång i livet. Ändå hinner en del av dem lämna djupa avtryck och eftervärme. Så var det med damen i Råsunda kyrka.

Stefan

En livfull konsert

Mitt bästa minne från Råsunda kyrka är en konsert då rytmer, sånger och dans fyllde hela kyrkan. Det var underbart. Hela kyrkan sjöng och dansade. Det var världens tryck.

Ove

Hela veckan 17-22 april fylls Råsunda kyrka med ett pärlband av aktiviteter. Flera av de ordinare verksamheterna flyttar tillfälligt in och en miniutställning om kyrkans historia finns att se under öppettiderna. Veckan avslutas med jubileumsgudstjänst.

TISDAG 17 APRIL
Café Källan för
ungdomar kl 18-22

ONSDAG 18 APRIL
Jubileumskonsert
med Astrid Lindgren-
tema kl 19. Zero8 och
Råsundas barnkör.

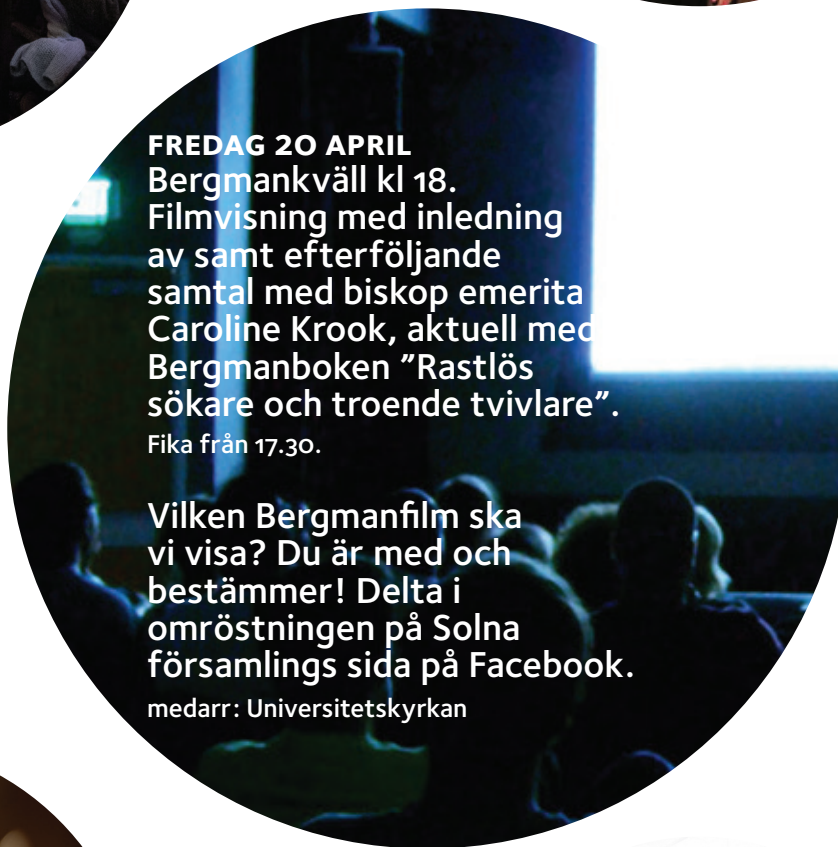

TORSDAG 19 APRIL
Stick- och virkcafé
kl 16-18

FREDAG 20 APRIL
Bergmankväll kl 18.
Filmvisning med inledning
av samt efterföljande
samtal med biskop emerita
Caroline Krook, aktuell med
Bergmanboken "Rastlös
sökare och troende tvivlare".
Fika från 17.30.

Vilken Bergmanfilm ska
vi visa? Du är med och
bestämmer! Delta i
omröstningen på Solna
församlings sida på Facebook.
medarr: Universitetskyrkan

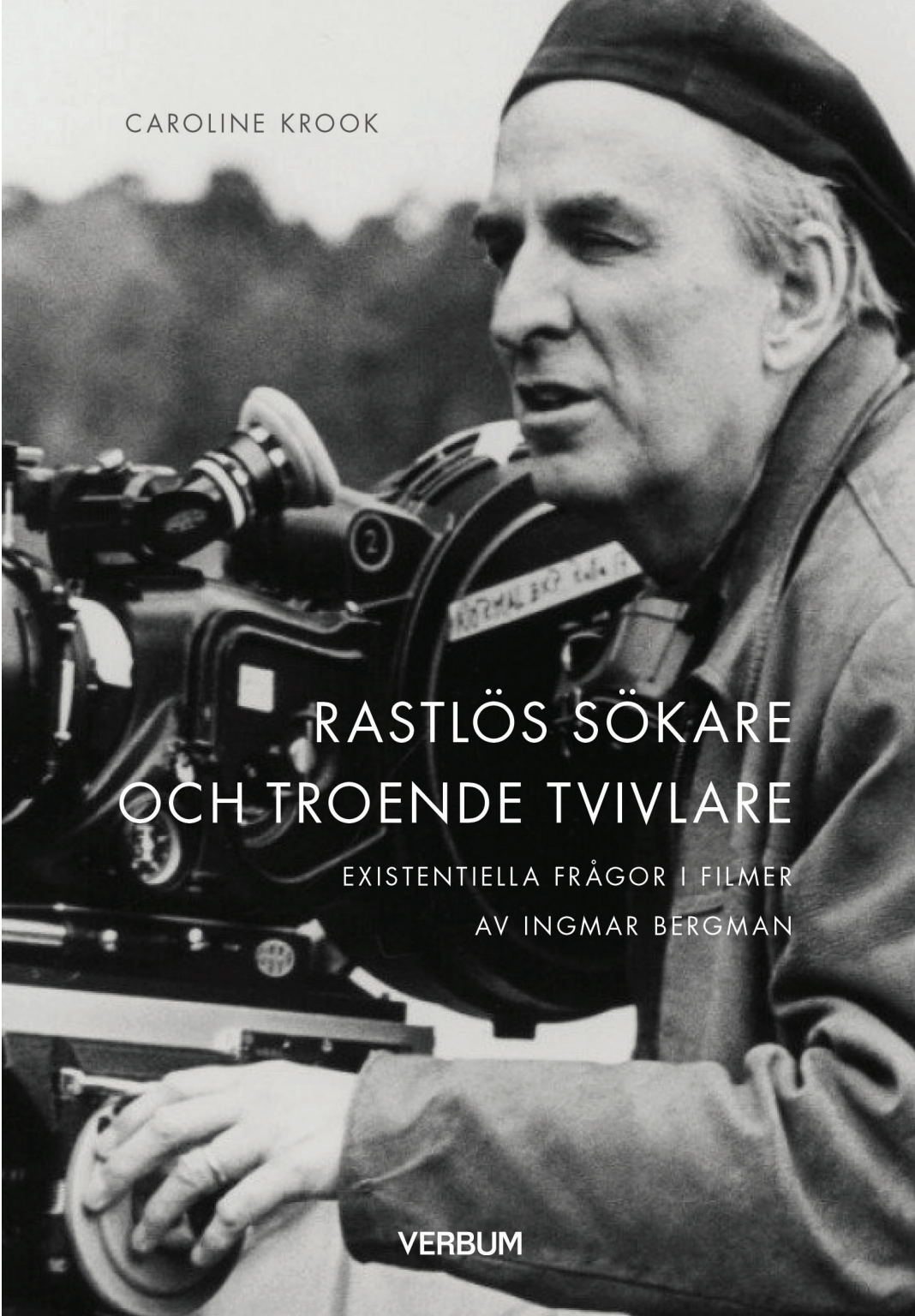

LÖRDAG 21 APRIL
Sing-a-long-konsert
med tema 1968.
Solna brass
kl 16

SÖNDAG 22 APRIL
Jubileumshögmässa
kl 11.

RASTLÖS SÖKARE OCH TROENDE TVIVLARE

EXISTENTIELLA FRÅGOR I FILMER

AV INGMAR BERGMAN

VERBUM

2018 skulle Ingmar Bergman ha fyllt hundra år. Ingrid Blideman läser Caroline Krooks nya bok om regissören, och är beredd att ge hans filmer en ny chans i vår.

Jag har inte sett alla Ingmar Bergmans filmer, men ganska många. Och jag hör till dem som efter biobesöken tänkt: Jag fattar ingenting. Vad vill han säga?

Det beror förstås på att jag var mycket yngre då och inte direkt bibelsprängd. Men, tänker jag nu, efter att ha läst Caroline Krooks *Rastlös sökare och troende tvivlare*, varför så

upptagen av att förstå – i stället för att uppleva? Hon skriver:

”Ingmar Bergman gör film omkring det han själv tycker är intressant. Och han gör det för att han kan, tycker att det är roligt och får möjlighet till det”.

Själv skriver Bergman, efter premiären av filmen *Persona*:

”... Det var betydelsefullt att jag för första gången inte brydde mig om ifall resultatet skulle bli publikt eller inte. Begriplighetsevangeliet som jag hade fått mig itutat ända sedan jag svettades som manuskriptneger på Svensk Filmindustri fick äntligen gå åt helvete”.

Bergman berättar alltså historier, på sitt sätt, och huruvida någon förstår dem eller inte, ger han sjutton i, ungefär som en konstnär som är utled på att svara på frågor om vad verket föreställer.

Det finns några genomgripande teman i Bergmans verk: det svikna barnet, fadern/Gud och döden. Musiken (särskilt Bach) spelar också en viktig roll. Och Strindberg, som i mångt och mycket undersöker samma livsfrågor (”Om Bergman höll Johann Sebastian Bach i den ena handen, så höll han August Strindberg i den andra”).

Man blir förbluffad av att läsa vilka likheter som finns mellan Bergman och Strindberg, inte bara i deras verk, utan också i deras livshistorier. Bergman framstår nästan som en reinkarnation – eller gengångare – av Strindberg. Han sätter upp många av Strindbergs pjäser, ibland flera gånger, särskilt *Ett drömspel*.

Båda hade auktoritära fäder och en barndom präglad av Herrans tukt och förmaning. I ungdomen bryter de sig loss och söker sig till teatern.

Strindberg gifter sig med skådespeler-skan Siri von Essen och Bergman med Else Fischer. Senare ingår Strindberg äktenskap med kulturjournalisten Frida Uhl, Bergman med Gun Grut, vilka senare efterträds av två unga norska skådespelerskor, Harriet Bosse respektive Liv Ullman.

Båda får uppleva att polisen stövlar in mitt under en repetition, Strindberg åtalas för hädelse (för boken *Giftas*) och Bergman för skattebrott. Båda frias, men flyr landet i bitterhet.

Och båda brottas med Gud under hela livet – och finner försoning på ålderns höst. Strindberg erkänner Kristus som sin personlige frälsare, Krook beskriver Bergman som en troende tvivlare som kom till ro. I Linn Ullmans bok *De oroliga* säger han att

Gud är där musiken är:

"HON: Men förut tvivlade du?

HAN: Inte på Bach.

HON: Nej, men du tvivlade på Gud.

HAN: Allt detta struntprat, det är över nu, det har gått sin väg, jag har liksom inga resurser kvar att babbla om vantrö och misstro och såna saker."

Caroline Krook prövar att tolka några av Bergmans mest kända filmer. Hon beskriver hur han brottas med den straffande guden, för att så småningom komma fram till att Gud finns i oss själva, i vårt förhållande till varandra, i kärleken – ofta gestaltad i den "enkla" människan. Anna, tjänarinnan i *Viskningar och rop*, är den enda som kan trösta och värma den cancersjuka Agnes. I Fanny och Alexander "vinner" godheten över ondskan (biskopen) och en Bergman-film får äntligen ett lyckligt slut! Caroline Krook skriver att Bergmans sista hustru, Ingrid von Rosen, hade en stor roll i hans försoningsprocess; med henne kunde många sår läkas.

Men vägen dit var lång. Gud har varit antingen tyst, ond eller maktlös. Caroline Krook menar att kyrkan bidrog till denna negativa gudssyn genom förlegad liturgi och betoning på skuld och synd. Budskapet om nåd och försoning trängde inte igenom.

Hon skriver:

"Hur kunde det bli så att den frihetsrörelse som Martin Luther var själva inspirationskällan till så snart stelnade i formalism och förtryck?" (sid. 169) Hon har inget svar, mer än att så kanske det blir med alla frihetsrörelser, "tre steg fram och två tillbaka".

Det fungerar inte heller att förneka ångest och förtvivlan med glada tillrop och enkla melodier. I ett rörande avsnitt beskriver Caroline Krook hur hon som ung fängelsepräst inte kunde följa den rådande gudstjänstordningen. Orden om Guds härlighet fastnade i munnen när hon såg de lugnslitna internerna. I stället läste hon inledningen av Olaus Petris "Mässa på svenska":

"Kära vänner, nu har vi samlats här för att fira vår gudstjänst, tacka Gud för hans gåvor och be honom om allt

vi behöver både till kropp och själ. Eftersom vi alla är tyngda av skuld och gärna skulle vilja bli fria från den, låt oss be Gud om förlåtelse för vad vi brutit."

Fångarna tystnade, och lyssnade.

Caroline Krook har skrivit en kunnig, spännande och personlig bok om Ingmar Bergman, hans liv och livsverk. Nu skulle jag gärna se om hans filmer. Jag är ganska säker på att jag skulle se dem på ett annat sätt, delvis för att många år har gått, men också för att boken *Rastlös sökare och troende tvivlare* har gett mig en värdefull inblick i Bergmans värld.

TEXT: INGRID BLIDEMAN

Tävling

1. Vilket år invigdes Råsunda kyrka?
2. Vad kallas det judiska sabbatsbrödet?
3. Vad var det bästa med detta nummer av församlingsbladet? (Flera svar är rätt!)

Skicka in ditt svar senast 1 maj till: anna-lena.arreborn@svenskakyrkan.se eller Solna församling, Församlingsbladet, Box 1006, 171 21 Solna

Vinnaren får Sven Hillerts bok *Tro i hållbar utveckling*.

Förra numrets vinnare var Lars Källgren. Gratulerar!

PÅSKTID I SOLNA

26 MARS

Passionsandakt kl 19
Kyrkans hus.
A-S F Sandberg

27 MARS

Passionsandakt kl 19
Kyrkans hus. J Heurlin

28 MARS

Passionsandakt kl 19
Kyrkans hus. A Isacson

SKÄRTORSDAG 29 MARS

Skärtorsdagsmässa
Bergshamra kyrka kl 18
C Green

Hagalunds kyrka kl 19
A-S Furegård Sandberg

Råsunda kyrka kl 19
H Lundberg Smith

Solna kyrka kl 19
A Isacson

LÅNGFREDAG 30 MARS

Långfredagsgudstjänst
Bergshamra kyrka kl 15
Präst: Caroline Green
Organist: Alwar Almkvist
Eva Berg-Almkvist, sång

Långfredagsgudstjänst
Ekensbergskyrkan kl 11
Präst: H Lundberg Smith
Organist: Alwar Almkvist
Tillsammans med Ekensbergskyrkan

Konsert: Stabat Mater

Solna kyrka kl 15
Pergolesis klassiska verk om den lidande Jesu moder som står vid korset och gråter.
Cecilia von Heijne, sopran
Martin Blomquist, countertenor
Barockensemble under ledning av Ann Wallström. Jörgen Lindström, orgel.
Präst: Anne-Christine Yström

PÅSKAFTON 31 MARS

Påsknattsmässa
Bershamra kyrka kl 23
Caroline Green

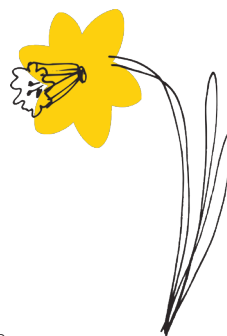
Påsknattsmässa
Hagalunds kyrka kl 23
A-S Furegård Sandberg

PÅSKDAGEN 1 APRIL

Kyrkoherdemottagning
Råsunda kyrka kl 11
Niklas Lång tas emot som ny kyrkoherde.

ANNANDAG PÅSK 2 APRIL

Emmasmusmessa
Bergshamra kyrka kl 11. C Green.

Kontakt

Solna församling Telefon och e-post

Box 1006, 171 21 Solna

Besöksadress: Kyrkans hus, Skytteholmsvägen 14, vid Solna centrum.

Vardagar 9–16, lunchstängt 12–13

solna.forsamling@svenskakyrkan.se svenskakyrkan.se/solna

FÖRSAMLINGSEXPEDITION

Reception och upplysningar

08-546 646 00. Fax: 08-27 02 19
solna.reception@svenskakyrkan.se

Maria Schubert
maria.schubert@svenskakyrkan.se

BOKNING AV DOP OCH VIGSEL

08-546 646 10. Tel tid 9–12, 13.30–14.30. Fredagar endast 9–12.

Ingrid Ledin
ingrid.ledin@svenskakyrkan.se

Ann-Catrine Wikerfelt
ann-catrine.wikerfelt@svenskakyrkan.se

KYRKÖHERDE

Niklas Lång 08-546 646 35

KOMMUNIKATION

Anna-Lena Arreborn 08-546 646 34
anna-lena.arreborn@svenskakyrkan.se

Stefan Jämtbäck 08-546 646 47
stefan.jamtback@svenskakyrkan.se

PRÄSTER

Jenny Bergman 08-546 646 69
jenny.bergman@svenskakyrkan.se

Caroline Green 08-546 646 87
caroline.green@svenskakyrkan.se

Judit Heurlin 08-546 646 00
judith.heurlin@svenskakyrkan.se

Ann-Sofi Furegård Sandberg
08-546 546 81
ann-sofi.furegard.sandberg@svenskakyrkan.se

Anders Isacsson 08-546 646 63
anders.isacsson@svenskakyrkan.se

Anders Mattsson 08-546 646 91
anders.mattsson@svenskakyrkan.se

Elisabet Olsson 08-546 646 72
elisabet.olsson@svenskakyrkan.se

Tore Skytén 08-546 646 24
tore.skyten@svenskakyrkan.se

Hannah Lundberg Smith
08-546 646 86
hannah.lundberg.smith@svenskakyrkan.se

Anne-Christine Yström
08-546 646 48

anne-christine.ystrom@svenskakyrkan.se

DIAKONER

Marie Corbell 08-546 646 94
mia-marie.corbell@svenskakyrkan.se

Andreas Högenå 08-546 646 57
andreas.hogena@svenskakyrkan.se

Åsa Johansson Stridh 08-546 646 74
asa.johansson.stridh@svenskakyrkan.se

Heléne Liljegen 08-546 646 68
helene.liljegen@svenskakyrkan.se

Peter Nygren 08-546 646 75
peter.b.nygren@svenskakyrkan.se

KYRKOMUSIKER

Alwar Almkvist 08-546 646 54
alwar.almkvist@svenskakyrkan.se

Lars Artborg 08-546 646 55
lars.artborg@svenskakyrkan.se

Helena Eliasson 08-546 646 56
helena.m.eliasson@svenskakyrkan.se

Lotta Holmberg Larson 08-546 646 51
lotta.holmberg.larson@svenskakyrkan.se

Jörgen Lindström 08-546 646 38
jorgen.lindstrom@svenskakyrkan.se

Alexander Lundberg 08-546 646 53
alexander.lundberg@svenskakyrkan.se

Marcus Torén 08-546 646 49
marcus.toren@svenskakyrkan.se

SJUKHUSKYRKAN KAROLINSKA

Expeditionen 08-517 740 73
Fax: 08-517 724 44

Sjukhussjälavårdare/diakoner
Åsa Högman 08-517 722 16
asa.i.hogman@sll.se

Malin Samzelius 08-517 740 73
malin.samzelius@svenskakyrkan.se

Lena Denke 08-517 740 53
lena.denke@svenskakyrkan.se

Sjukhussjälavårdare/präster
Ritva Nevalainen Olsson
08-517 740 55
ritva.nevalainen-olsson@sll.se

Mona W Lindberg 08-517 735 12
mona.westerlund-lindberg@sll.se

Carl-Axel Sköldeberg 08-517 731 45
carl-axel.skoldeberg@sll.se

PEDAGOGER

Församlingspedagoger
Lotta Lundberg 08-546 646 46
lotta.lundberg@svenskakyrkan.se

Lotta Blomquist
08-546 646 85
lotta.blomquist@svenskakyrkan.se

Församlingsassistent
Axel Kroon
08-546 646 92
axel.kroon@svenskakyrkan.se

Ungdomsassistent
Simon Falk Ehrén 08-546 646 59
simon.falk-ehren@svenskakyrkan.se

FÖRSKOLAN

Förskolechef
Renata Rams 08-546 646 61
renata.rams@svenskakyrkan.se

Kyrkans öppna förskola
Kyrkans hus, 08-546 646 40

Kyrkans öppna förskola
Solvändan, Fridensborgsv 110
08-546 646 23

Förskolan i Huvudsta gamla slott
Huvudsta strand 08-83 96 23

Förskolan Glädjen
Himlabacken 3,
08-546 646 13 (Stjärnan)
08-546 646 14 (Månen)
08-546 646 65 (Solen)
Förskolan Näckrosgården
Räsundavägen 147, 08-82 49 35

FÖRSAMLINGSHEMSVÅRDAR

Margareta McLaughlin
08-546 646 64
margareta.mclaughlin@svenskakyrkan.se

Stefan Johansson 08-546 646 21
perstefan.johansson@svenskakyrkan.se

KANSLI

Ewa Engman, administrativ chef
08-546 646 36
ewa.engman@svenskakyrkan.se

Ann-Marie Almqvist, ekonomiassistent
08-546 646 26
ann-marie.almqvist@svenskakyrkan.se

Jan Blom, löneassistent
08-546 646 32
jan.blom@svenskakyrkan.se

Håkan Johanson, utrednings-
sekreterare, 08-546 646 42
hakan.johanson@svenskakyrkan.se

Anita Eriksson, kamrer
08-546 646 41
anita.eriksson@svenskakyrkan.se

Victor Malmström, fastighetsskötare,
08-546 646 70
victor.malmstrom@svenskakyrkan.se

Göran Ridnert, fastighetsförvaltare
och tf förste vaktmästare
08-546 646 82
goran.ridnert@svenskakyrkan.se

KYRKOGÅRDSFÖRVALTNINGEN

Kaplansgården, Prostvågen 10
171 64 Solna
Bokning av gravsättning och
borgerlig begravning
Kyrkogårdsexpedition
08-546 647 00 kl 9–12
Fax: 08-546 647 50
solnakyrkogard@svenskakyrkan.se

KYRKOR

Råsunda kyrka, Förrådsgatan 26
08-27 01 65
Vaktmästare Johan Wahlström
08-546 646 29
johan.wahlstrom@svenskakyrkan.se

Hagalunds kyrka, Hagalundsgatan 6
08-83 14 62
Vaktmästare Lars Calén
08-546 646 83
lars.calen@svenskakyrkan.se

Solna kyrka, Prostvågen 14
08-33 62 71 säkrast kl 8–9.30
Vaktmästare Lydia Lindmark
lydia.lindmark@svenskakyrkan.se
08-546 646 76

Bergshamra kyrka
Rådjursstigen 9, 08-85 31 82
Vaktmästare Michael Tsegay
Se nedan:
Vaktmästare Kyrkans hus
Michael Tsegay
08-546 646 95
michael.tsegay@svenskakyrkan.se

ULRIKSDALS SLOTTSKAPELL

Bokning för vigsel och dop i
Ulriksdals slottskapell:
Ulla-Britt de Marchi 08-402 63 63
ulla-britt.de.marchi@royalcourt.se

ÖVRIGA LOKALER

S:t Martins stall Prostvågen 17
08-33 89 02
Huvudsta gamla slott 08-83 29 54

FÖRTROENDEVALDA

Solna kyrkoråds presidium
Eva Gustafsson
eva.k.gustafsson48@gmail.com

Thomas Wallin 08-83 91 90
thomas.tson.wallin@gmail.com

Claes-Gunnar Bidebo
076-22 85 490
claesbidebo@live.se

SVERIGEFINSKT ARBETE

Helena Eliasson (se musiker)

KYRKANS HUS

Skytteholmsvägen 14.
Tel 08-546 646 00.

GUDESTJÄNSTER

Tisdagar kl 20: Mässa vid Källan.
Onsdagar kl 12.30: Andakt

KYRKANS ÖPPNA FÖRSKOLA

Öppet: må-ons & fre kl 9-15 (12-12.30 stängt), tors kl 9-13. Lekrum, skapanderum, sångsamling, fika, möjlighet att laga lunch i köket.

SYFÖRENING

Tycker du om att handarbete? Vill du ta del av en trevlig gemenskap och bidra till kyrkans hjälparbete i Sverige och världen. Vi är en grupp som träffas varje måndag kl. 13.00 i Kyrkans Hus Skytteholmsvägen 14. Vill du veta mer vänligen kontakta Ulla-Britt Frändberg 08/822944 eller 0730-537819.

FÖRSAMLINGSKÅREN

Varannan tisdag kl 13. 20/3. Vi börjar med kaffe och andakt. Alla är välkomna. Vill man bli medlem i kåren är årsavgiften 80 kronor. Då får man även tidningen "Lekman i kyrkan" fyra gånger per år. Ordförande: Birgitta Lindström, tel 08-82 31 48.

UNGDOM

Ungdomscaféet Källan har öppet på tisdagar under skolterminerna, kl 18-22. Här kan du träffa andra, spela pingis, fika, lära dig spela gitarr, kanske vara med i ett kompband. Före ungdomscaféet är det läxläsning från kl 16. Mässa vid Källan tisdagar kl 20.

ONSDAGSTRÄFFEN

Andakt/mässa och soppa, onsdagar kl 12.30.

Sverige runt

21/3, 4/4, 18/4, 2/5. 16/5. Vi använder oss av en stor Sverigekarta och delar gemenskap, samtal och allsång. Soppa, smörgås, kaffe och kaka à 20 kr. Peter Nygren, Anders Isacson, Lotta Holmberg Larson.

Soppa och samvaro

28/3, 11/4, 25/4, 9/5, 23/5.. Gemenskap, samvaro och samtal med tema. Soppa, smörgås, kaffe och kaka à 20 kr. Åsa Johansson Stridh, Ann-Sofi Furegård Sandberg.

BIBELSAMTAL INFÖR HELGEN

Vi läser och samtar kring kommande söndags texter och tema. Varannan

onsdag kl 17.30-19 (ojämna veckor). Ingen anmälan. Anders Isacson.

KRISTENDOM FÖR ATEISTER

Samtalsgrupp utifrån Olle Carlssons bok med samma namn, för både troende och sökare. Varannan onsdag (jämna veckor) kl 17.30. Kontakta Ann-Sofi Furegård Sandberg, 08-546 646 81 eller receptionen för anmälan.

STICK- OCH VIRKCAFÉ

Caféet i Kyrkans hus. En gång i månaden. 22/3, 19/4, 17/5 kl 16-18. Lotta Lundberg och Åsa Johansson Stridh.

BERGSHAMRA KYRKA

Rådjurstigen 9.
Tel 08-85 31 82.

GUDESTJÄNSTER

Varje söndag kl 11 (ej 1/4, 22/4).

MÄSSA I TAIZÉANDA

Mässa kl 19. 20/2, 6/3, 20/3, 3/4, 17/4, 15/5. Caroline Green, präst.

ÖPPEN KYRKA

Varannan torsdag kl 13-15. 22/3, 5/4, 19/4, 3/5, 17/5, 31/5. Kyrkan och församlingssalen är öppen för ljuständning, fika och samvaro. Hannah Lundberg Smith, präst.

MUSIK

Musik mitt på dagen. Lotta Holmberg Larson, musiker.
22/3 kl 13. "En visa för själen". Stefan Jämtbäck, sång och gitarr.
19/4 kl 13. Karolina Martinsen, violin, Mattias Martinsen, cello, Joakim Martinsen, piano.
17/5 kl 13. Anders Isacson, sång.
8/4 kl 18. "Fantastiska kantater av Bach och Buxtehude". Se baksidan.
20 maj kl 17 "Ogräs i rabatten". Musikal med barnkör.

HAGALUNDS KYRKA

Hagalundsgatan 6.
Tel 08-83 14 62.

GUDESTJÄNSTER

Högmässa alla söndagar kl 11 (ej 1/4, 22/4).

SÖNDAGSSKOLA

Söndagsskola i gudstjänsten 8/4 och 6/5.

Ledare: Ninni Tjäderklo.

HAGALUNDSTRÄFFEN

Torsdagar kl 13-15. Öppet hus, café, öppen kyrka för stillhet och bön. Möjlighet till samtal med diakon.

MUSIK

Lördagsmusik
7/4 kl 16. "Bach och hans samtida". Kristine West, flöjt. Stina Petersson, cello. Alexander Lundberg, cembalo. Vårkonsert
5/5 kl 16. "Förklädd Gud". Solna vox under ledning av Alexander Lundberg.
27/5 kl 15. Allsång på finska.

RÅSUNDA KYRKA

Förrådsgatan 26.
Tel 08-27 01 65.

FAMILJEGUDESTJÄNST MED SMÅ OCH STORA

25/3, 20/5. Jenny Bergman, präst.

SÖNDAGSMÄSSA

8/4, 6/5 kl 11. Jenny Bergman, präst.

KONFIRMATION

15/4 kl 11. Judith Heurlin, präst.

KYRKOHERDEMOTTAGNING

1/4 kl 11. Mottagning av kyrkoherde, Niklas Lång. Biskop Eva Brunne, Solna kvartettsångare m.fl.

JUBILEUMSHÖGMÄSSA

22/4 kl 11. Råsunda kyrka 50 år. Jenny Bergman, Niklas Lång, Tore Skytén.

MUSIK

18/4 kl 19. Jubileumskonsert. Råsundas barnkör under ledning av Eva Berg-Almkvist, Zero8, valthornskvartett och Alwar Almkvisth.
21/4 kl 16. Sing-along-konsert. Solna Brass, Alwar Almkvisth och Eva Berg-Almkvist.
20/5 kl 15. Ogräs i rabatten. Musikal med församlingens barnkör. Lotta Holmberg Larson, Eva Berg Almkvist och Helena Eliasson.

SOLNA KYRKA

Prostvägen 14. Tel 08-33 62 71.

GUDESTJÄNSTER

Alla söndagar kl 11 (ej 1/4, 22/4).

MUSIK

30/3 kl 15. Stabat Mater. Cecilia von Heijne, sopran. Martin Blomquist, countertenor, Barockensemble, Jörgen Lindström, orgel.
8/4 kl 16. Orgelkonsert. Marcus Torén.
15/4 kl 16. Vokalensemblen Polyhymnia. Jörgen Lindström, orgel.
27/5 kl 11. Mässa i mässan. Mässa-musik av Ivar Widéen. Solna kyrkokör. Marcus Torén, orgel. Jörgen Lindström, dirigent.

SOLNA KYRKOGRÅRD

GUDESTJÄNST I MINNESLUNDEN

10/5 kl 9.30. A-C Yström, A Isacson. Solna Brass.

SJUKHUSKYRKAN

Karolinska universitetssjukhuset, Solna. Tel 08-517 740 73.

GUDESTJÄNSTER

Lunchandakt måndagar kl 12.30. Mässa/andakt med förbön varje torsdag kl 15. Andaktsrummet, Kvinno-kliniken plan 1. I april flyttar vi till nya lokaler i NKS entréhall.

SOLVÄNDAN

Fridensborgsvägen 110.

KYRKANS ÖPPNA FÖRSKOLA

Tel: 08-546 646 23 (OBS dålig mottagning, lämna gärna ett röstsvaret om vi inte svarar).

Vi erbjuder sångsamling, lekrum, pyssel, fika, möjlighet att värma sin lunch i köket med mera.

Vi har också spädbarnsmassagekurs, föräldrasamtal om barns utveckling med mera och en gång/mån är det babykonsert

SVERIGEFINSK VÅR I SOLNA-SUNDBYBERG

25/3 kl 11 Gudstjänst i Sbg kyrka
22/4 kl 15 Mässa på finska, Sbg kyrka
13/5 kl 15 Morsdagsfirande i Sbg kyrka
27/5 kl 15 Allsång på finska i Hagalunds kyrka

Vi samarbetar med
sensus

För påskens
program,
se sidan 13

Mer information

om gudstjänsterna hittar du på vår hemsida, svenskakyrkan.se/solna, på Facebook (Solna församling) samt i annons i Mitt i Solna.

Fantastiska kantater

av Bach &
Buxtehude

SÖN 8 APRIL 18.00

Bergshamra kyrka

Bergshamra vokalensemble
Ann Wallströms barockorkester
Lars Artborg
Solister

Entré 100:-

Bli pilgrim för en dag

Följ med och vandra i vår! Du behöver inte vara van vandrare eller ha någon särskild utrustning. Bekväma skor och en termos med kaffe räcker mycket väl. Vi åker alltid kommunalt till och från våra vandringar de gånger det behövs. Gruppen består av olika personer, vissa följer med ofta och andra bara någon gång. Ett helt kravlöst och roligt sätt att möta nya människor.

Ordet pilgrim kommer från latinets peregrinus som betyder främling. Som pilgrim ger du dig av från det hemvanda mot det okända. Du får ta emot nya erfarenheter, möten och insikter, ensam eller tillsammans med andra.

30 mars – Långfredag

Pilgrimsvandring i Bergshamra med omnejd för att avsluta i Bergshamra kyrka med långfredagsgudstjänst.

5 maj

Vi återupptar Ingegerdsleden etapp 3 mellan Upplands-Väsby och Rosersberg (ca 15 km). Vi åker tillsammans med kommunala färdmedel dit och hem. Medtag matsäck och bekväma skor.

Anmäl dig via hemsidan: svenskakyrkan.se/solna/pilgrimsvandring

Horisontellt, vertikalt, diakonalt.

Svenska kyrkan
SOLNA